

Rapport Osund Konkurrens

Pia Eriksson och Catharina Lindstedt

2022-08-26

Sammanfattning

Osund konkurrens innebär att företag och organisationer bryter mot lagar och regler för att få fördelar gentemot sina konkurrenter. Man konkurrerar inte på lika villkor. Osund konkurrens medför att företag som sköter sig slås ut till förmån för företag som har kopplingar till bland annat organiserad brottslighet. Osund konkurrens mellan företag är på sikt systemhotande genom att skattemedel som ska finansiera den gemensamma välfärden försvinner.

Göteborgs Stad har sedan 2018 tillsammans med andra myndigheter bedrivit ett organiserat samarbetsprojekt med namnet Osund konkurrens. Detta har utvecklats över tid och har idag en projektorganisation med arbetsgrupper på strategisk och operativ nivå.

Syftet att motverka Osund konkurrens är att staden tillsammans med myndigheter ska arbeta aktivt med att bl a genomföra tillsyns- och kontrollbesök för att stoppa och störa den organiserade brottsligheten. Praktiskt innebär ett samordnat tillsynsbesök att deltagande verksamheter genomför tillsyn utifrån sin lagstiftning vid samma tillfälle med stöd och skydd av polismyndigheten.

Under 2020 - 2022 har kontrollinsatser inriktats mot vattenpipecaféer och samlingslokaler som staden ansvarar för. Detta har medfört att samarbetsprojektet har utökats med deltagande av idrotts- och föreningsförvaltningen samt arbetsmiljöverket. Vidare har samverkan med polisen utökats genom deltagande från Gränspolisen. Genomförda insatser har bland annat resulterat i att två nattklubsverksamheter med koppling till organiserad brottslighet upphört med sin verksamhet. Utöver detta har omfattande vitesbelopp och avgifter ålagts ansvariga.

För att nå framgång behöver insatser och kontroller vara uthålliga. Efter genomförda insatser behöver ytterligare kontrollbesök ske för att säkerställa att verksamheten inte återstartat. Dessa kontrollbesök genomförs av respektive förvaltning och myndighets.

Samverkansprojektet har under 2022 utökats till att även omfatta oriktiga boenden, i lokaler och fastigheter som inte är avsedda för annan verksamhet än boende. Detta sker genom en samordning ledd av miljö och klimatförvaltningen. Ett flertal besök har genomförts och resulterat i att boenden har upphört.

Genom polisens planering och deltagande har säkerhetsfrågan omhändertagits och skapat möjligheter att göra tillsyn på annars svårkontrollerade objekt. Polisens bedömning är att arbetet inom samarbetet Osund konkurrens har inneburit att illegala verksamheter kunnat stängas ner vilket skapat en bättre miljö för boende runt dessa verksamheter. Det har även inneburit att arenor för kriminella personer och organisationer att verka på har stängts. Det ger även en signal att Göteborgs stad tillsammans med statliga myndigheter kraftfullt arbetar tillsammans mot brottslighet och i synnerhet den organiserade brottsligheten.

Innehåll

1 Samverkan mot organiserad brottslighet inom ramen för projektet Osund konkurrens	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte	4
1.3 Ansvar och roller.....	4
1.4 Arbetsmetodik.....	5
1.4.1 Organisation av arbetsgrupper	5
1.4.2 Nomineringsrutin	6
1.4.3 Processkartläggning	6
2 Genomförda tillsyner.....	7
2.1 År 2020.....	8
2.2 År 2021.....	8
2.3 År 2022 till och med 220630	9
3 Reflektioner från polismyndigheten	10
4 Avslutande ord	10

1 Samverkan mot organiserad brottslighet inom ramen för projektet Osund konkurrens

1.1 Bakgrund

Osund konkurrens innebär att företag och organisationer bryter mot lagar och regler för att få fördelar gentemot sina konkurrenter. Man konkurrerar inte på lika villkor. Osund konkurrens medför att företag som sköter sig slås ut till förmån för företag som har kopplingar till bland annat organiserad brottslighet. Osund konkurrens mellan företag är på sikt systemhotande genom att skattemedel som ska finansiera den gemensamma välfärden försvinner.

Samarbetsprojektet ”Osund konkurrens” är ett samarbete som syftar till att motverka oseriös verksamhet och osund konkurrens med särskilt fokus att försvåra för den organiserade brottsligheten. Projektet startades av lokalpolisområde nordost i Göteborg år 2018 och drevs tillsammans med: Gränspolis, Räddningstjänsten (RSG), Skatteverket, Kronofogdemyndigheten (KFM), Miljöförvaltningen, Tillståndsenheten i dåvarande Social resursförvaltning och Stadsbyggnadskontoret (SBK). Polisen ansåg att det fanns svårigheter för dem att få en överblick över stadens olika verksamheter och kontaktvägar till dem. Man såg ett behov av en samordnande funktion fanns för de kommunala verksamheterna. Under 2019 tog Stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet över den samordnande rollen för samarbetsprojektet ”Osund konkurrens”.

1.2 Syfte

Syftet med samverkansprojektet ”Osund konkurrens” är att tillsammans inom Göteborgs Stad och med samverkande statliga myndigheter motverka osunda, oseriösa och olagliga verksamheter. För att samverkansprojektet ska ta sig an ett uppdrag ska det föreligga ett behov av samverkan och samordning mellan flera av stadens organisationer och statliga myndigheter. Polisområde Storgöteborg säkerställer att samtliga lokalpolisområden deltar vid behov.

1.3 Ansvar och roller

Stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet samordnar stadens organisationer och samarbetsprojektet. I samordningsansvaret ingår:

- Att administrera förarbete, sammankalla till möten och sammanställa dokumentation
- Att vara kontaktpunkt gentemot statliga myndigheterna
- Kommunikationsansvar

- Att vara strategisk, rådgivande och stödja samarbetet

De kommunala förvaltningarnas roll är att vara operativa och ha expertkompetens inom sina specialområden. Det är förvaltningarna som gör tillsyns och kontrollbesök och handlägger de ärenden som en tillsyn och kontroll kan medföra. Förvaltningarna bidrar med kontaktpersoner som har mandat att utföra uppdragen och fått resurstid tilldelad.

Deltagare är Räddningstjänsten, Stadsbyggnadskontoret, Miljö och klimatförvaltningen (prövnings-, tillsyns- och kontrolluppgifter samt miljöövervakning inom miljö- och hälsoskyddsområdet, alkohol-, tobaks - livsmedels- och foderområdet), Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Polisen. Från och med år 2021 ingår även Idrott och föreningsförvaltningen, Arbetsmiljöverket och Gränspolisen i samarbetet.

1.4 Arbetsmetodik

Under projektets gång har arbetet utvecklats och effektiviserats och det har införts arbetsgrupper, fastställts en nomineringsrutin och arbetsgången har konkretiserats genom en processkartläggning.

1.4.1 Organisation av arbetsgrupper

Det finns två nivåer av arbetsgrupper, dels en styrgrupp och dels en basgrupp. Styrgruppen består av en chef från respektive kommunal förvaltning. Basgruppen är en basgrupp som består av operativ personal inom kommunala förvaltningar och myndigheter.

Styrgrupp bestående av chefer	Basgrupp bestående av handläggare
Leds av stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet och Polismyndigheten	Leds av stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet och Polismyndigheten
Kommunala chefer med mandat för respektive inriktning	Handläggare som arbetar operativt med tillsyn
Räddningstjänsten Stadsbyggnadskontoret Idrotts- och föreningsförvaltningen Miljöförvaltningen	Räddningstjänsten Stadsbyggnadskontoret Idrotts- och föreningsförvaltningen Miljöförvaltningen
<ul style="list-style-type: none"> - Tillstånd alkohol/tobak - Tillsyn - Livsmedel 	<ul style="list-style-type: none"> - Tillstånd alkohol/tobak - Tillsyn - Livsmedel
	Skatteverket Kronofogdemyndigheten Arbetsmiljöverket

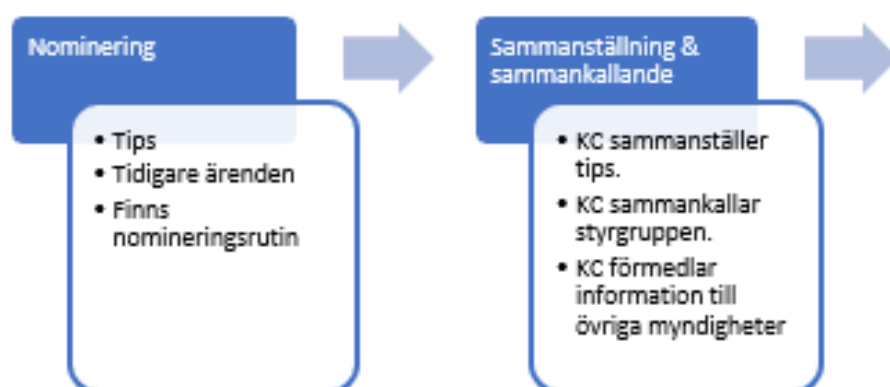
Styrgruppen inom projektet träffas regelbundet för uppföljning, fatta strategiska beslut och besluta om kommande insatser. Ett arbete för att motverka osund konkurrens kräver korta och snabba beslutsvägar vid behov av insats. Inför insats samordnas förberedelsearbetet av stadsledningskontoret genom kunskapscentrum mot organiserad brottslighet. Vid den faktiska insatsen leds arbetet av polismyndigheten.

1.4.2 Nomineringsrutin

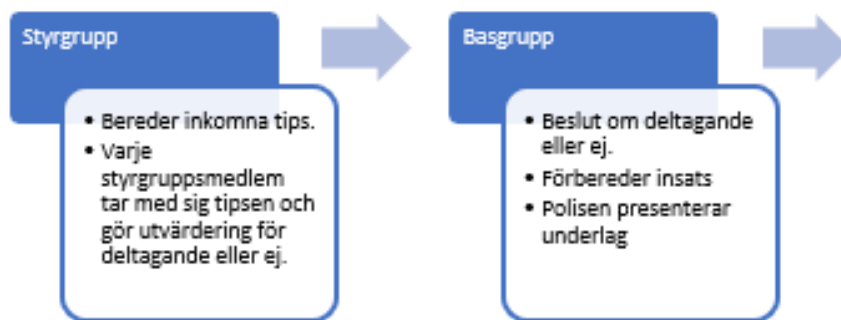
Under 2021 togs en nomineringsrutin fram. Syftet med nomineringsrutinen är att tydliggöra och förenkla processen kring nya objekt och göra en samordning av nomineringar inom staden. Respektive myndighet/förvaltning bidrar genom att lämna in tips på objekt som de identifierat i sin verksamhet och eventuella lägesbilder. Utvalda objekt ska ha haft brister inom flera områden och vara intressanta ur kontrollsynpunkt även för andra deltagande parter. Kunskapscentrum ansvarar för samordning av stadens nomineringar. Polisen tar sedan vid och gör lägesbilder och ansvarar för samordning vid en tillsyn.

Fokusområde från 2021 har varit samlingslokaler som används för olika former av näringsverksamhet och/eller föreningsverksamhet. Under 2022 har styrgruppen beslutat att följa samma nomineringsrutin med tillägg för oriktiga boenden. Beredning av ärenden inom illegala boenden har skett hos miljöförvaltningen. De ärenden som angränsar till organiserad brottslighet ska sedan kunna lyftas till ”Osund konkurrens”.

1.4.3 Processkartläggning

Ett nytt ärende initieras genom en nominering från deltagande myndigheter och förvaltningar. De tips som kommer in ska gälla verksamheter med koppling till organiserad brottslighet och ha möjliga ingångar för kontroll hos flera myndigheter eller förvaltningar. Beredning sker sedan av kunskapscentrum tillsammans med polisen. Kunskapscentrum har en polisresurs på central nivå knuten till sig och utgör en viktig del i samordningsprojektet. Polisen gör lägesbilder och kopplar in sina respektive operativa samordnare inom de olika lokala polisområdena i Göteborg.

Beslut om nytt objekt förankras hos styrgrupp som i sin tur informerar sina medarbetare. Beslut om insats och genomförande sker sedan under ledning av polisen och sker i basgruppen. Polisen har en viktig och nödvändig roll inom både styrgrupp och basgrupp.

Vid möte med basgruppen bestäms tidpunkt för genomförande och beslut om vilka myndigheter och förvaltningar som ska delta.

Efter genomförd insats sker ett uppföljningsmöte där insatsens resultat och genomförande utvärderas. Respektive myndighet och förvaltning har, vid tidpunkten för mötet, påbörjat ärenden och inväntar beslut. Det finns ofta behov av uppföljande insatser eller besök. Dessa sker vanligtvis i mindre grupper och tas inom ramen för den ordinarie verksamheten.

2 Genomförda tillsyner

Nedan följer en sammanställning över genomförda insatser utförda inom ramen för ”Osund konkurrens”. Det är polisen som samordnar arbetet och ansvarar för säkerheten. Respektive myndighet och förvaltning gör egna självständiga tillsyner utifrån tillämplig lagstiftning. Vid val av tillsynsobjekt har fokus varit på organiserad brottslighet där flera av deltagande myndigheter och förvaltningar har ingångar.

2.1 År 2020

På grund av rådande situation med covid-19 hade de flesta deltagande myndigheter och förvaltningar en restriktiv hållning gällande deltagande i insatser. En av de insatser som planerades var marknadsområdet vid Kviberg, vars verksamhet till följd av pandemin var starkt begränsad. Polis och miljöförvaltning har dock genomfört enstaka besök där.

Under hösten genomfördes insatser vid två tillfällen. Fyra olika näringsverksamheter besöktes, tre vattenpipecafeer och en köttgrossist.

Tillsynerna resulterade i:

- 7 löneutmätningar (KFM)
- 1 förrättning (KFM)
- 1 föreläggande om vite pga bristande livsmedelshantering
- 1 beslut att visa spårbarhet gällande kött
- Anmälan om narkotikabrott (polisen)
- Samtliga samverkanspartner har deltagit i någon av insatserna

Ett av vattenpipecaféerna som besöktes, kan ha fått en varning om en kommande myndighetsinsats. Vid ankomst till caféet var det i princip tomt.

Vid sidan av direkta effekter från insatserna finns ett flertal pågående processer gällande objekten som var föremål för insatserna:

Gällande en av vattenpipecaféerna har miljöförvaltningen drivit process mot såväl näringsidkaren som hyresvärderna. Miljöförvaltningen har även haft en dialog med fastighetsägaren för att stötta denne att säga upp hyresgästen

- Ansökan om utdömande av vite 200 000 kr till följd av pågående rökning i lokalerna som konstaterats vid polisens insatser.
- Ett förbud mot hyresvärd vid vite om 500 000 kr att hyra ut lokal för att använda serveringslokal för rökning av tobak.
- Hyresvärderna säger upp hyresgästen till vattenpipecafé till omedelbar avflyttning från lokalen, på grund av otillåten användning,

2.2 År 2021

Under året har projektets inriktning varit mot olika typer av lokaler vilket inneburit att besök skett till föreningslokaler med förmodad oredovisad näringsverksamhet. Antal insatser har påverkats till följd av att pandemin medfört att bedriven verksamhet inom samlingslokaler varit begränsad.

Två större insatser kvällstid samt en mindre insats har genomförts.

- Insatser på området Välen med klubbstugor och föreningsverksamhet
- Insatser på föreningslokal som bedriver nattklubbsverksamhet på Hisingen

- En mindre insats vid Marklandsgatan i en lokal med illegalt boende.

Därutöver skedde uppföljning av de tre nattklubbar/vattenpipecaféer och en konsertlokal som varit föremål för tillsyn även under 2020. Av de tre nattklubbarna har två stängts ned. Den tredje nattklubslokalen samt konsertlokalen har följts upp bland annat genom att polisen gjort löpande uppföljningar på plats.

Resultat av samarbetsprojektet osund konkurrens:

- Oseriösa hyresgäster blivit uppsagda och Kronofogdemyndigheten har förelagt om avhysning.
- Polis har gjort beslag av alkohol, samt lagfört brott mot alkohollagen och polislagen, samt misstankar om narkotikabrott
- KFM har gjort kontroll av cirka 90 personer. Skatteverket har gjort kassakontroller och personalliggarkontroller.
- Viten på sammanlagt 900 000 kr har kommunicerats från Miljöförvaltningen
- RSG har utfärdat förbud mot boenden samt underrättat ett flertal fall av brister i brandskydds säkerheten
- SBK har konstaterat strid mot bygglov, ställt krav på lokaler, och utfärdat förbud för boende och spelklubb.

2.3 År 2022 till och med 220630

Miljö och klimatförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, räddningstjänsten har tillsammans arbetat mot oriktiga boenden. Arbetet har resulterat i fyra insatser, där miljö och klimatförvaltningen genomfört sju tillsyner som medfört att fyra oriktiga boenden försvunnit.

Därutöver har samarbetsprojektet ”Osund konkurrens” genomfört 4 tillsyner.

- Uppföljning av Välenområdets klubbstugor. Vid insatsen fanns det ingen aktivitet i klubbstugorna. Det fanns misstanke om att aktivitet pågått men blivit avbruten på grund av tips om att tillsyn var på gång.
- Uppföljning av vattenpipecafé/nattklubsverksamhet i Frölunda området. Miljö och klimatförvaltningen uppmärksammade rökning i samband med förtäring samt felmärkt tobak. De har ansökt om utdömmande av vite (300 000 kr plus 500 000 kr) Räddningstjänsten uppmärksammade brandtekniska brister på bland annat fritös och dörrar. Skatteverket har påfört en kontrollavgift på 27 500 kr avseende brister i personalliggaren. Arbetsmiljöverket har skickat inspektionsmeddelande gällande brister som behöver följas upp gällande bland annat elsäkerhet, kemiförteckning och utrymningsvägar
- Samlings- och festlokal Säve. Räddningstjänsten fann brister i utrymningsvägar. Miljö och klimatförvaltningen har beslutat om vite 150 000 för hög ljudvolym i lokalen mot. Arbetsmiljöverket har skickat inspektionsmeddelande med krav på utrymningsvägar.

- Nattklubbsverksamhet i centrumområdet. Räddningstjänsten hade anmärkning på dörrar. Arbetsmiljöverket hade flertalet anmärkningar. Inspektionsmeddelande skickat med krav på larm- och säkerhetsrutiner till följd av ensamarbete och krav på ventilation.

Under hösten 2022 planeras en samverkanskonferens och erfarenhetsutbyte med Malmö Stad samt fortsatta insatser mot samlingslokaler.

3 Reflektioner från polismyndigheten

För polismyndigheten har arbetet inom samarbetsprojektet Osund konkurrens inneburit att man fått stöd i sitt arbete mot organiserad och icke organiserad brottslighet.

Verksamheter har kunnat stängas ner och det har inneburit en bättre miljö för de som bott runt de stängda verksamheterna. Det har även inneburit att arenor för kriminella personer och organisationer att verka på har stängts. Det ger även en signal att Göteborgs stad tillsammans med statliga myndigheter kraftfullt arbetar tillsammans mot brottslighet och i synnerhet den organiserade brottsligheten.

Samarbetsprojektet medför kortare beslutsvägar och möjlighet till andra samarbeten som faller utanför projektets uppdrag.

Samarbetsprojektet Osund konkurrens leder till att samtliga inblandade får kunskap och möjlighet att använda de olika möjligheter som respektive lagstiftning ger. När myndigheter arbetar samordnat och tillsammans ökar möjligheten att förhindra organiserad brottslighet och dess systemhotande verksamhet.

4 Avslutande ord

Samarbetet Osund konkurrens har inneburit att illegala verksamheter kunnat stängas. Det innebär till exempel att arenor för kriminella personer och organisationer att verka på har stängts. Det ger även en signal att Göteborgs stad tillsammans med andra myndigheter kraftfullt arbetar tillsammans mot brottslighet och i synnerhet den organiserade brottsligheten.

Stadsledningskontoret

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

